खत्याड गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खत्याड गाउँपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्डः ८ संख्याः १४ मितिः २०८३।०३।०९

भाग-२

खत्याड गाउँपालिका

नेपालको संविधान तथा स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (३) बमोजिम गाउँपालिकाले बनाएको ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि तथा मापदण्ड स्थानिय राजपत्रमा प्रकाशन गर्न अनिवार्य भएकोले, स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ बमोजिम खत्याड गाउँ कार्यपालिकाको ११६ औ बैठकले **" खत्याड गाउँपालिकासामुदायिक विद्यालय स्तरीकरण मापदण्ड, २०८३** (" स्वीकृत गरेको छ ।

आज्ञाले,

नन्दकृष्ण पाध्याय

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

खत्याड गाउँपालिका, मुगु

खत्याड गाउँपालिका सामुदायिक विद्यालय स्तरीकरण मापदण्ड, २०८३

१. प्रस्तावना

शिक्षा मानव विकासको आधारस्तम्भ हो। खत्याड गाउँपालिकाभित्र सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर, भौतिक व्यवस्थापन, र प्रशासनिक कार्यदक्षतामा गुणात्मक सुधार ल्याउनु आजको प्रमुख आवश्यकता हो। विद्यालयहरूबीच स्वस्थ प्रतिस्पर्धाको वातावरण सिर्जना गरी उपलब्ध स्रोत र साधनको अधिकतम सदुपयोगमार्फत विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धि अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले यो मापदण्ड तर्जुमा गरिएको हो।

यस मापदण्डले विद्यालयहरूको वस्तुनिष्ठ मूल्याङ्कन, वर्गीकरण र स्तरीकरण गरी शैक्षिक सुशासन कायम गर्न मार्गदर्शन गर्नेछ। यसले केवल तथ्याङ्क सङ्कलन मात्र होइन, विद्यालयको समग्र शैक्षिक वातावरण, शिक्षकको कार्यसम्पादन र समुदायको अर्थपूर्ण सहभागितालाई मूल्याङ्कनको मुख्य आधार बनाएको छ। यस स्तरीकरण प्रक्रियाले उत्कृष्ट विद्यालयहरूलाई प्रोत्साहन प्रदान गर्दै कमजोर प्रदर्शन गरिरहेका विद्यालयहरूमा सुधारको ठोस कार्ययोजना (PIP) लागू गर्न आधार प्रदान गर्नेछ। विद्यालय शिक्षामा स्थानीय तहको जवाफदेहिता सुनिश्चित गर्दै खत्याडको शैक्षिक भविष्यलाई थप सबल र प्रतिस्पर्धी बनाउन यो मापदण्ड कोसेढुङ्गा सावित हुने विश्वास लिइएको छ।

२. स्तरीकरणका मुख्य आधारहरू (Indicator Framework)

विद्यालयहरूको मूल्याङ्कन देहायका ५ वटा मुख्य आधार (Domains) मा गरिनेछः

क. शैक्षिक गुणस्तर र उपलब्धि (४० अङ्क)

- **सिकाइ उपलब्धिः** कक्षा ८ को अन्तिम परीक्षा र आन्तरिक परीक्षाहरूको नतिजा।
- **विद्यार्थी उपस्थितिः** विद्यार्थीको दैनिक हाजिरी दर (न्यूनतम ९०% हुनुपर्ने)।
- **शिक्षण विधिः** प्रविधिमैत्री शिक्षण (ICT), परियोजनामा आधारित शिक्षण (Project-based learning)।

ख. विद्यालय व्यवस्थापन र प्रशासन (२० अङ्क)

- **विव्यस र प्रअः** विद्यालय व्यवस्थापन समितिको नियमित बैठक र निर्णय कार्यान्वयन।
- **पारदर्शिताः** हरेक चौमासिकमा सार्वजनिक सुनुवाइ र सामाजिक परीक्षण।
- **लेखा व्यवस्थापनः** समयमै अडिट सम्पन्न गरी प्रतिवेदन पालिकामा बुझाएको।

ग. भौतिक पूर्वाधार र वातावरण (१५ अङ्क)

- **संरचना:** कक्षाकोठाको अवस्था, खानेपानी र छात्रामैत्री शौचालयको व्यवस्था।
- **सिकाइ वातावरण:** पुस्तकालय, विज्ञान प्रयोगशाला, र विद्यालय परिसरको सरसफाइ।

घ. शिक्षक व्यवस्थापन र कार्यसम्पादन (१५ अङ्क)

- **समयपालन:** शिक्षकहरूको समयबद्धता र विद्यालयमा उपस्थिति।
- **पेसागत विकास:** शिक्षकहरूको तालिममा सहभागिता र शिक्षण योजना (Lesson Plan) को प्रयोग।

ङ. समुदायको सहभागिता (१० अङ्क)

- **अभिभावक सम्बन्ध:** अभिभावक शिक्षक संघ (PTA) को सक्रियता।
- **स्थानीय स्रोत:** स्थानीय समुदाय र दाताहरूबाट प्राप्त सहयोगको परिचालन।

३. मूल्याङ्कन र ग्रेडिङ प्रणाली

मूल्याङ्कन समितिले स्थलगत अनुगमन र IEMIS तथ्याङ्कका आधारमा अङ्क प्रदान गर्नेछ:

- **९०% वा माथि:** 'क' श्रेणी (उत्कृष्ट)
- **७०% देखि ८९%:** 'ख' श्रेणी (सन्तोषजनक)
- **५०% देखि ६९%:** 'ग' श्रेणी (सुधार आवश्यक)
- **५०% भन्दा कम:** 'घ' श्रेणी (विशेष सुधार कार्यक्रम आवश्यक)

४. कार्यन्वयन विधि

क) मूल्याङ्कन समिति: शिक्षा शाखा प्रमुखको संयोजकत्वमा ३ सदस्यीय अनुगमन समिति गठन गरिनेछ।

ख) **तथ्याङ्क प्रमाणीकरण:** विद्यालयले प्रत्येक वर्ष IEMIS मा प्रविष्ट गरेको विवरण र भौतिक अवस्थाको मेल गराइनेछ।

ग) **सार्वजनिक घोषणा:** प्रत्येक शैक्षिक सत्रको अन्त्यमा गाउँपालिकाले विद्यालयहरूको

स्तरीकरण सार्वजनिक गर्नेछ।

घ) **पुरस्कार र दण्डः** उत्कृष्ट विद्यालयलाई 'पालिका गौरव विद्यालय' घोषणा गरी पुरस्कार दिइनेछ भने कमजोर विद्यालयलाई सुधार कार्ययोजना (PIP) मा राखिनेछ।

खत्याड गाँउपालिका , मुगु